

Zbigniew Greń  
kandydat na dziekana Wydziału Polonistyki UW  
mail: zbigniew.gren@uw.edu.pl

### **Deklaracja programowa w wyborach na kadencję 2020-2024**

Do Społeczności Wydziału Polonistyki UW.

Szanowni Państwo!

Pozytywny wynik indykcji uprawnia do kandydowania na urząd dziekana. Traktuję to wskazanie jako dowód Państwa życzliwości i zaufania dla całej ekipy dziekańskiej mijającej kadencji. Liczbę oddanych w indykcji głosów na moją kandydaturę odbieram również jako zobowiązanie na przyszłość. Dlatego też zgłosiłem gotowość ubiegania się o ten zaszczytny tytuł i zadeklarowałem przyjęcie funkcji dziekana Wydziału Polonistyki, jeżeli tak postanowi zespół elektorcki.

Mam przy tym świadomość, że zmiany w funkcjonowaniu szkolnictwa wyższego i nauki stawiają przed władzami wydziałowymi nowe wyzwania. Nieodzowne staje się, z jednej strony, oparcie się na zdobytym doświadczeniu w kierowaniu tak skomplikowanym organizmem, jakim jest wydział, z drugiej strony, uwzględnienie wprowadzonych zmian i ewolucyjne dostosowanie się do nowych wymogów, jednakże ze stałą ich weryfikacją pod kątem sensowności przyjmowanych, a czasem i narzucanych rozwiązań.

Mam świadomość, że wybór, jaki stoi przed Państwem, to nie tylko wybór dziekana, ale i zespołu, na jakim zamierza się on oprzeć w kierowaniu Wydziałem. W mojej ocenie, opartej na pozytywnym doświadczeniu z ostatnich lat, zespół dziekański mijającej kadencji jest dobrze przygotowany do zarządzania sprawami wydziałowymi i, o ile wyrazi taką wolę, jestem gotów z nim współpracować. W poczet tych osób wliczam również pełniącego odpowiedzialną funkcję pełnomocnika do spraw finansowych i inwestycyjnych.

Z drugiej jednak strony, jak wszyscy wiemy, zmieniła się zarówno pozycja naszej Uczelni, która weszła do grona uczelni badawczych, jak i sposoby jej funkcjonowania i struktura wewnętrzna. Wymaga to działań dostosowawczych do nowych zadań oraz do nowej struktury zarządzania. W tej ostatniej kwestii kierunki zmian nakreśliły akty prawne – Ustawa, Statut UW i wreszcie Regulamin Wydziału.

Składając deklarację przyjęcia obowiązków dziekańskich, mam świadomość zarówno odpowiedzialności łączącej się z wykonywaną funkcją, jak i uprawnień istotnych dla wywiązania się we właściwy sposób z tych obowiązków.

Dziekan w stałej współpracy z zespołem dziekańskim przyjmuje na siebie obowiązki, z których winien wywiązać się w sposób bezpośredni, oraz takie, za które odpowiada pośrednio. Bezpośrednia odpowiedzialność dotyczy spraw związanych z pozycją badawczą wydziału, z majątkiem pozostającym w jego dyspozycji, z gospodarką finansową, z polityką kadrową. We współpracy z kierownikiem jednostki dydaktycznej wspólnie odpowiada za właściwe prowadzenie kierunków kształcenia, powierzonych wydziałowi do realizacji.

Duża część kompetencji dziekana i Rady Wydziału została przeniesiona do innych jednostek w strukturze Uniwersytetu: rektora, Senatu, Rad Naukowych Dyscyplin etc. Również w strukturze Wydziału znaczna odpowiedzialność za proces dydaktyczny została ściśle związana z kierownikiem jednostki dydaktycznej. Rolą dziekana i władz dziekańskich jest obecnie zapewnienie harmonijnej współpracy z owymi organami i jednostkami oraz sprawna realizacja zadań przypadających Wydziałowi. Ponieważ w świetle nowej ustawy kompetencje rektora zostały znacząco poszerzone w stosunku do stanu wcześniejszego, bez wątpienia to dziekanowi, uprawnionemu do reprezentowania Wydziału na zewnątrz, przypadnie główna rola w harmonijnej współpracy z urzędem rektorskim i reprezentowanie interesów środowiska wydziałowego, tak jak to miało miejsce w czasie tworzenia statutu Uczelni. Podobnie istotną rolę jest zapewnienie harmonijnej współpracy Wydziału Polonistyki z innymi jednostkami Uniwersytetu (wydziałami, jednostkami na prawach wydziału). Bez wątpienia najbliższe relacje łączą nas z wydziałami w ramach nauk humanistycznych i społecznych, nic nie stoi na przeszkodzie jednak, by naszej ofercie dydaktycznej i badawczej nie kierować szerzej. Dobrym przykładem są tu wspólne studia z

Warszawskim Uniwersytetem Medycznym, pojawiły się też nowe kierunki współpracy, czy to w ramach oferty skierowanej do studentów z Chin, czy też w ramach organizowanych właśnie studiów miejskich. To, co winno nas charakteryzować w wypadku pojawienia się nowych możliwości działania, zarówno w dydaktyce, jak i w badaniach, to otwartość i gotowość do podjęcia nowych wyzwań.

W ramach uregulowań prawnych pewna część zadań Uczelni realizowana jest bezpośrednio na wydziałach. To one w dalszym ciągu służą tworzeniu mocnych środowisk badawczych, oferując jednocześnie bazę dla prowadzonych kierunków dydaktycznych. W sytuacji gdy Uniwersytet Warszawski stał się najlepszą w kraju uczelnią badawczą, należy skoncentrować się na wzmocnieniu i znaczącym podniesieniu poziomu potencjału badawczego Wydziału. Wprawdzie parametryzacja w dziedzinie nauk humanistycznych została rozłożona na różne wydziały, gdyż dotyczy dyscyplin w skali Uczelni, to jednak kadrowo opiera się nadal na jednostkach struktury uniwersyteckiej. Jest więc rzeczą niewątpliwą, że należy wyraźniej niż dotychczas zogniskować działania wydziałowe na badawczym profilu Uniwersytetu Warszawskiego. Pewne rozwiązania zmierzające w tym kierunku zostały podjęte już wcześniej, jak podział korzyści z odpisu grantowego między centralę wydziałową i jednostki, etatowe wzmocnienie pionu prodziekana ds. badań, to jednak nie ulega wątpliwości, że w warunkach uniwersytetu badawczego należy poczynić kolejne kroki prowadzące do podniesienia rangi i zakresu prowadzonych przez nas badań. Nieodzowne stanie się więc powołanie na poziomie Wydziału jednostki wewnętrznej, której rolą będzie logistyczna, a w pewnym stopniu i merytoryczna obsługa projektów badawczych (Wydziałowego Ośrodka Obsługi Badań). Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że zatrudnienie osób, w których zakresie obowiązków znajdzie się obsługa badań, musi mieć charakter etatowy, a ich przygotowanie winno zapewnić jak najlepsze efekty pracy.

Znaczna część naszej działalności badawczej jest realizowana we współpracy międzynarodowej. Pojawiły się też nowe możliwości w ramach federacji uczelni europejskich 4EU+. Jest rzeczą pożądaną, aby zaangażowanie we współpracę międzynarodową było jak najszersze i znalazło przełożenie na konkretne europejskie projekty badawcze. Wydaje się, że i ten obszar mógłby być wspierany przez mechanizmy projektościowe.

Dotychczasowe doświadczenie podpowiada również, że zatrudnienie kompetentnej osoby konieczne będzie dla rozwoju systemu upowszechniania wyników badań w wersji elektronicznej, zwłaszcza w systemie tzw. otwartej nauki. Nie jest to praca, która musi ruszać od zera, powstały bowiem wykazy materiałów możliwych do takiego upowszechnienia, lecz sama realizacja tego zadania nie może odbywać się w formie pracy dorywczej, a oprócz ją należy na konkretnym zakresie obowiązków, przypisanym do konkretnego etatu. Rozważyć należy, czy tego typu działania zwiększające i optymalizujące naszą obecność w świecie wirtualnym nie powinny być prowadzone szerzej i obejmować również prowadzenie w ramach obowiązków służbowych stron internetowych Wydziału i jego jednostek. Byłoby to spełnienie wymogów należytej promocji Wydziału, najszybciej docierającej do odbiorcy, niezależnie od konieczności prowadzenia promocji również w formie tradycyjnej.

Zakresem odpowiedzialności na stałe związanym z urzędem dziekańskim jest bez wątpienia obowiązek właściwego utrzymania bazy lokalowej będącej w dyspozycji Wydziału. Jak wszystkim wiadomo, w pewnym momencie okazało się, że bez gruntownych inwestycji w infrastrukturę lokalową napotkamy duże trudności w codziennej działalności, zwłaszcza dydaktycznej. Od kilku lat toczą się prace renowacyjne, zwłaszcza w gmachu Polonistyki. Nie ulega wątpliwości, że naczelnym zadaniem w tym zakresie jest doprowadzenie do pełnej jego rewitalizacji. Cel ten osiągnięty zostanie stopniowo ze względu na niemożność wyłączenia gmachu z eksploatacji. Należy też dolożyć wszelkich starań, aby i pozostałe budynki, w których działają jednostki wydziałowe, nie popadły w takie tarapaty, w jakich znalazł się budynek polonistyki.

Z pewnością też, niezależnie od stałej troski o wyposażenie użytkowanych pomieszczeń w środki techniczne, a użytkowników w narzędzia informatyczne, każdy odnowiony lokal winien już być wyposażony w nowoczesny sprzęt komputerowy i, jeżeli zachodzi taka konieczność, audio-wizualny. Obecne, wymuszone sytuacją epidemiologiczną, zdalne w znacznej mierze funkcjonowanie Uczelni szczególnie dobitnie podkreśla te potrzeby.

Władze dziekańskie, w ramach ustaleń ogólnouniwersyteckich, odpowiadają również za zrównoważoną gospodarkę finansami będącymi w dyspozycji wydziałów. Wprawdzie stan finansów Wydziału Polonistyki pod koniec mijającej kadencji nie jest zły, to jednak musimy sobie zdawać sprawę z potrzeb w tym zakresie. Mimo współudziału dotacji rektorskich w dziele odnowy bazy materiałowej, konieczność doprowadzenia do końca rozpoczętych prac nakazuje ostrożność działań w sferze finansowej.

Nie ulega jednak wątpliwości, że dobra praca na rzecz Wydziału i Uczelni, musi być należycie wynagradzana. Tak więc, oprócz stałych mechanizmów finansowych, zarówno po stronie kosztów osobowych, jak i nieosobowych, zapewniających stabilność funkcjonowania jednostki i pewność finansową pracowników, należy w jak najszerszym zakresie wykorzystywać projakościowe narzędzia popierania badań i dydaktyki na najwyższym poziomie. Po to jednak, żeby można było uruchomić narzędzia projakościowe, należy spełnić warunek podstawowy, a mianowicie zapewnić pracownikom, w stopniu, w jakim to możliwe, zadowalający poziom stałego wynagrodzenia. Mechanizmy projakościowe zostały już uruchomione w poprzednich latach, zastanowić się zaś należy, czy nie byłoby możliwe szersze ich zastosowanie. Nie ulega wątpliwości, że w rozrachunku wieloletnim stanowią one jeden z czynników nie tylko pobudzających podniesienie poziomu badań i dydaktyki, ale i wzrost dodatkowych przychodów, głównie z grantów, studiów podyplomowych i zajęć świadczonych innym jednostkom. Nasz wpływ na parametryzację dyscyplin u nas reprezentowanych może zaś przynieść konkretny efekt w ramach algorytmu podziału subwencji uniwersyteckiej.

Działalność dydaktyczna w świetle nowej ustawy została w znacznym stopniu wydzielona w odrębny blok zagadnień, podlegających bezpośrednio kierownikowi jednostki dydaktycznej, posiłkującego się opiniami Rady Dydaktycznej, a na poziomie Uczelni Uniwersyteckiej Radzie ds. Kształcenia. Od strony logistycznej jest to jednak zakres odpowiedzialności dziekana wydziału. Poprawieniu bazy dydaktycznej w znacznej mierze służą prace rewitalizacyjne i inwestycje w sprzęt elektroniczny i w oprogramowanie. Dla właściwego przebiegu procesów dydaktycznych i rozwoju naszej oferty studiów nieodzowna jest harmonijna współpraca między urzędem dziekańskim i kierownikiem jednostki dydaktycznej oraz stała współpraca z Radą Samorządu Studentów Wydziału Polonistyki, Wydziałową Radą Doktorantów i studenckim ruchem naukowym. Deklaruję wolę takiej współpracy, opartej na wzajemnym zrozumieniu i życzliwości.

Niech mi będzie wolno zakończyć niniejszą deklarację w tonie nieco wyższym. Wydział Polonistyki mimo zróżnicowania obszarów będących w polu zainteresowania jednostek wydziałowych i mimo reprezentacji badań i dydaktyki aż w trzech dyscyplinach naukowych, tworzy spójną całość. Wszak uprawiane przez nas dyscypliny są sobie bardzo bliskie, obszarem zainteresowań badawczych obejmujemy zaś nie tylko obszar Polski i kultury sąsiednie, tak w wymiarze geograficznym, jak i historycznym, ale pozwalamy sobie niejednokrotnie na eksplorację obszarów odległych. W epoce otwartości kulturowej, procesów globalizacji, łatwości komunikacyjnej i niespotykanej wcześniej dostępności źródeł, wszechobecności informacji, nie jest to sytuacja nadzwyczajna. O naszej spójności decyduje zaś, przede wszystkim, wspólnota tradycji, w tym i tradycji środowiskowej, podzielenie podobnych wartości humanistycznych oraz dążenie do dialogu i porozumienia. Jest ważną rolą władz dziekańskich pielęgnowanie i wzmacnianie ducha wzajemnego zrozumienia i współpracy. Praca w przyjaznej atmosferze jest nie tylko obowiązkiem, ale i przyjemnością.

Z tego względu, ale i biorąc pod uwagę wymogi stawiane przed urzędem dziekana, deklaruję, że naczelną zasadą, jaka będzie przyświecać w pracy władz dziekańskich, będzie zasada szczerej i otwartej rozmowy, a w wypadku pojawiających się problemów i sporów, zasada negocjacji i poszukiwanie kompromisu.